

Шорно эл, порилык да гын веер!

6-шо (3290) №,
2017 ий 4 февраль,
шуматкече.

ЯМДЕ ЛИЙ

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

24 январь гыч 23 февраль марте Оборонно-массовый да
военно-патриотический паша месячник эрта

ПОРО ПАША

Оборонно-массовый да
военно-патриотический паша месячник
жапыште «ПОРО
ПАШАМ ЫШТАШ
ВАШКЕ» тимур
десантыш лекна.
Тунемше-влак сарын
да пашан ветера-
нышт, шонгыен-
влак деке полшаш
коштыт. 6-шо класс
Кугу сарын ветер-
ранже Петр
Анисимович
Терентьев да
ончысо воспита-
тель Тамара
Васильевна
Пальмова деке
миен. Рвезе-удыр-
влак лумым куэныт,
пум оптенят. Ме,
8-ше классыште
тунемше-влак
(снимкыште),
Йошкар-Памаш

ялыште шкетын илыше Геннадий Павлович
Игнатьев деке миенна. Уремысе кугорно деч пöрт
дек шумеш лумым эрыктенна, кудывечысе лумым
пакчашке шупшыктенна. Шонго кочай пеш куанен,
поро сугыным пуэн, весканат толаш ўжын.

А.АНТОНОВА, И.ШМАРОВ.
Шернур, Марисола.

«Ямде
лий» дене
пырля лий!

1 февральыште
республикысе на-
циональный тои-
терыште этно-
граф Т.Евсеевын
шочмыжлан 130 ий
темме лўмеш
ончер почылтын.
«Золотой фонд
Тимофея Евсеева»
книга презентаций
лийын.

Йошкар-Олаште
йоча-влакын
правайттым
аралыше мер
корпусым
ыштыме. Йоча-
влак, нелылыкыш
логалыда гын,
тиде корпус
тыланда полша.

11 февральыш-
те «Российын
ечыгорныжо-
2017»
танасымаш
Корта базыш-
те эртарал-
теш.
Кумылан-влак,
ушныза!

Увер
выр-
выр

Поэтым шарнен

Марий АССР-ын калык поэтше Николай Иванович Казаковын шочмыжлан 99 ий теммым палемдышна. М.Казаков лүмеш музейым вуйлатыше Г.К.Сошина да ялысе книгагудын пашаенже Л.И.Михайлова поэтын илыш корныжо, сылнымут пашаж дене палымым ыштышт.

Элина НИКОЛАЕВА.

Морко, Эгерсола.

«Казаков лудмаш» район конкурсышто Эгерсола, Арын, Шенше, Шордүр, Кожлаер, Унчо, Нуж-Ключ, 1-ше да 2-шо №-ан Морко школла гыч тунемше-влак сенгышыш лектыныт.

«Ямде лийын» чап онгаже

Руэм посёлкысо шуко профилян лицей-интернатын 11-ше классыштыже тунемше-влак Ксения АБРАМОВА ден Кристина ГАЛКИНА

Проект пашам возымо дене «ПРОСвет» Всероссийский конкурсын «Наша голубая планета» номинацийыштыже сенгышыш лектыныт. Нуно тунемше-влак коклаште аватмут шомак ваштареш кучедалаш ой-кагаш-влакым ямдыленыт. Руслан Кленов (10-шо кл.) «Совершенство не знает границ» номинацийыште 2-шо верым налын. Вуйлатышышт – лицей-интернатыште руш йылмым да литературым тунуктышо Е.Ю.Филимонова да анличан йылмым тунуктышо О.В.Прохорова. Конкурс икымше гана эртен, тушко Российысе 47 регион гыч 500 утла тунемше да студент ушнен.

Шочмо кече лүмеш

Авторын фотожо-влак.

1 февральыште, «Ямде лий» газетын шочмо кечынже, Оршанке кресаньык паша да илыш-йўла тоштерыште выставке почылтын. Тудым редакцийнан сўретчыже Ф.Н.Лебедева (снимкыште - пурлаште) чумырен. Фаина Николаевна шун гыч ненчыме тыгыде фигуржо, газет да книгаште лекше иллюстрацийже-влакым ончаш темла. Пайремыш Оршанке кыдалаш школын тунемшыже-влак толыныт.

Н.СЕМЕНОВА.

Историйым шергалына

9 февральыште Василий Иванович Чапаевын шочмыжлан – 130 ий.

Факт-влак:

★ В.И.Чапаевлан ятыр вере памятникым шогалтыме. Нунын кокла гыч Самарыште (1932 ий), Чебоксарыште (1960 ий);
★ Чапаевка лўман эгер уло;
★ 1974 ийыште Чебоксарыште Чапаевын тоштержым почмо;
★ 1923 ийыште Д.Фурманов «Чапаев» романым возен. 1934 ийыште тиде произведений негызеш кинон сниматлыме.

Уста пошкудына

Ме Анатолий Никифорович Никитин дене кугешнена. Тудо пугыч онгай ўзгарым, янлыкым, кайыкым пўчкеда. Пўртўсым сўретла. Пошкудына ече дене районысо да республикысе танасымашлаште сенгышыш лектеш. Тудо пеш мыскараче. Кызыт Тошто Торьял клубышто пашам ышта. Тушто изирак тоштерым чумырен.

Ксения РОМАНОВА.

У Торьял, Тошто Торьял.

Российысе тунемше-влакын организацийыштын этарыме «Кайык-влак верч тургыжланен» конкурсыш Вероника акам (5-ше кл.) дене ушненна. «Еш творчестве» номинацийыште кумшо верым сенен налынна.

Аня СОКОЛОВА, 1-ше класс.
Национальный президент школ-интернат.

Лўмгече

ЭЧУК: Галина Евгеньевна Шкалина 3 февральыште лўмгечыжым палемден. Тый тудым палет?

ПАМПАЛЧЕ: Тудым уло тўня пала: культурологий доктор, Марий кугыжаныш университетын профессоржо, Россий Федераций кўшыл профессиональный образованийын почётан пашаенже.

ЭЧУК: А эше тудо изиж годым «Ямде лий» газетын чолга юнкоржо лийын. Тидын нерген шкеже теке кузе каласкала.

«Ямде лий» газет-тыште лек-ше икымше заметкыште

мый тыге возenam: «Арын селам лекмеке, торашкат от кай, шинчалан ял перна. Тиде Посанур ял. Тышан мый шочынам, кушкынам, ушым погe-нам, тыште мый илем. Тыштак мыйын йолташем-влак улыт».

Морко велысе тиде изи ял гыч мыйын кугу Элем тўналын. Тидлан тўнал-тышым «Ямде лий» газет пыштен. 1972 ий май тылзын Йошкар-Олаште юнкор-влакын слётышт эртен. Тушто ме кумдан палыме марий писатель, поэт, газет пашаен-влакым – Миклай Казаковым, Александр Юзыкай-ным, Валентин Исенековым, Борис Даниловым да молымат – икымше гана ужинна, нуным куанен колыштынна, пырля сай-ынак возаш тунемынна, иквереш шогалын, кушталтенат ончыктенна. «Ямде лий» газетын тунамсе тўн редакторжо Алексей Юзыкайн мыйым истo-рий дене специальностьым налаш кумы-ланген. Тиде вашлиймаш эреак чоныштем ила. Тунамак мый Галина Косарева (кызыт Макарова), Галина Вершинина (кызыт Ефремова), Руслан Бушков дене палыме

Пагалыме Галина Евгеньевна! Марий калыкын тўвыра-жым, историйжым шымлымаш-те Тендан надырда мучашдыме. Ончыкыжат шанче сефыламшда, пайдале пашада дене марий калыкым куандарыза. Тенгыде тазалыкым, пиа-лан илышым тыланена! «Ямде лий» газет-тын пашаенже-влак.

лийынам. Кок Галинаж дене ынде 45 ий сай йолташ улына, куанле але ойган илыш савыртышыште икте-весылан тўрлө семын полшена.

«Ямде лий» газетын юнкор-жо лиймем эре сай илыш энгертыш лийын, кеч-куштат иктанаш-влак дене палыме лияш ма але кугурак-влак дене вожылде мутланаш полшен.

Москваште аспиранту-рышто, варажым докторан-турышто

тунеммем годым, кызыт Марий кугыжаныш университетыште кеч-могай возымо пашам шуктымо годымат текстым шижын мошташ, кўлешан стильым ойырен налаш юнкор жапысе опыт моткоч полша. Шочмо марий калык-нан историйже, тўвыраже нерген «Марий Эл», «Кугарня» газетлашке возымо, Марий радиошко передаче-влакым ямдылыме шотыштат тидымак ойлен кертам.

Пагалыме изи юнкор, лудшо-влак! Тыландат «Ямде лий» газет илыш йол-ташда лийже. Онар мландым жаплен, марий калыкым пага-лен, коча-кова-дам, ача-авадам, иза-шольыдам, ака-шўжар-дам йōратен кушса. Тунам те вий-куатан, пўсō уш-акылан, патыр чонан лийыда.

Г.Е.ШКАЛИНА.

Снимкыште – Йошкар-Оласе Бауман лицейыште тунемше Рома уныкаж дене пырля.

РЕВОЛЮЦИЙ ДЕЧ ОНЧЫЧСО МАРИЙ

Марий Чарламарий (Умшар) Коведяев-Миткин
А С С Р Иван Николаевич, 1885-1937
Морко

район Чодырасола ялеш шочын. Унчо рўдō черемис школым (1902), Озан учитель семинарийым (1908) тунем пытарен. Совет власть лиймек, Царевокок-шайск, Пўрō олалаште туныктен. «Марий ушемем» ыштыше-влак кокла гыч иктыже. Пўрō олаште эртыше I Марий Погынын председателъже.

И к ы м ш е произведенийже Чарламарий псевдоним дене «Марла календа-реш» лектын. Умшар лўм дене ятыр статьям, очеркым «Ужара» газетыш возен (1917-1918). Уми лўм дене «У илыш» журналеш революций деч ончычсо марий литератур нерген статьяже лектын. 1930-шо ийлаште Йошкар-Олаште туныктен. 1932 ийыш-те Пўрō олаште арестоватленыт, 1937 ийыште лўен пуштыныт.

27 январьыште Волжский район Карайыште верысе школ ден «Кугарня» газет редакцияй Портышкем пайремым кумшо гана эртареныт.

КОНГАМБАЛНЕ МОКИЯ?

Йоча-влак, курыкыш мунчалташ кайымыда годым йолышкыда мом чиеда? Мый палем, йўштö игечыште эн сай йолчием – портышкем!

Портышкемжым кузе ыштат гын? «Портышкемым огыт ыште, а йöрат», – тöрлатышт мыйым. Ынде тиде марий мутым сайын шарнем. Кугыен-влак портышкемым ужалаш луктыт, акше – 1200-1400 тенге. А тунемше-влак изи сувенир портышкемым йöрат. Кузе?

– Нимат йöсö огыл, – Ирина Валерьяновна Арумылтарыш 4-ше классыште тунемше Денис Янситов (снимкыште - пурлаште).
– Ик мужырлан 15 минут кая.
– Кушеч тўналына?

Ирина Валерьяновна Артемьева туныкта. Ынде омаат шарне, мыняр мужырым ыштенам.

– А мый шарнем, – мутланымашке 3-шо классыште тунемше Рома Никифоров (снимкыште - шолаште) ушныш. – 20 утла мужырым йöренам.

«А мыланемже кө полша?» йодмемлан «Чылан!» – рўж вашештышт рвезе-влак. Тугеже шокшым кергалтена! 15 минут эртыш ма, уке ма, кидыштем – изи гына портышкем.

Мыйынат портышкемым йöраш кумылем лекте.

– Те пöлек-портышкемдам пеш мото-

Портышкемым южо кундемшыште **МЕЖГЕМ** маныт.

рын сöрастаренда. Мыйже мом ыштышаш улам? – öрынам мый.

– Куш тынар вашкеда? Але кошкен огылыс, ик сутка кечыште але шокшо конгамбалне кийышаш, вара иже сöрастараш лиеш.

– Мо дене, радамлыза?

– Кид йымалныда могай мотор чинче, шер пырче, тасма улыт – чыла кучылтса. Эн тўнжö – фантазийда лийже! – Денис туныктен ойлыш. А Роман эшеат кугу туныктышыла ешарыш:

– Ик портышкемыш шўрашым, весышкыже тыгыде оксам пыштеда гын, суртыштыда поянлык да улан илыш озаланаш тўналыт. Эше аралтышлан шотлалтеш.

– Тугеже машинашкем сакышаш, вес тыгай пайремлан, кужу корным ончыде, тендан деке толаш!

– А ме куанен вучаш тўналына!

Наталья СЕМЕНОВА.

Пайремыште тўрлö конкурс лийын:

- * портышкемым сöрастарыме;
- * «Портышкем» сўрет;
- * портышкемым кышкымаш;
- * ече дене куржталмаш;
- * такмак конкурс.

– Шыжымсе шорык межым налына, тудо пушкыдо, – вашештыш Денис. – Шовынан вўд, шаблон да лывырге кидна кўлыт, – шыргыжале. – Мый тыгай пашам кум ий куанен шуктем. Тиде мастарлыклан туныктышына

Күдыронгыр олык

Уста айдеме
илышыш ічашен
пура... Шкеж деч
вара мондалт-
дыме волгыдым
да іжитылтдым
кышам кода.

Курымеш...
Валентин КОЛУМБ.

Семүзгарым шоктена

Кудымшо классыште кум ұдыр да кум рвезе тунемына. Класс вуйлатышына – Денис Ярославович Ведерников. Ме веселан илена, чыланат семүзгар дене шоктена.

Алина ПОЛУШИНА.
Советский, Орша.

Мужырын куштымаш

Тукым шольым Илья Мушкарев 2-шо классыште тунемеш. Кушташ йората, садлан 2014 ийыште тудым ачаж ден аваже Йошкар-Оласе «Flash» бальный куштымаш кружокыш колтеныт. Кызыт Илья кугурак группышто Анастасия дене (**снимкыште**) кушта да «Союз танцевального спорта России» ушемыште шотлалтеш. Нуным Марина Рудольфовна Юдина ден Роман Рифатович Хуснутдинов кушташ туныктат. Конкурслаште сенышыш лекмылан 12 грамат да 10 медаль дене палемдалтын.

Иван КОШАЕВ.

Волжский, Пётъял.

А м е л и я
Игнатъева (**снимкыште - коваж дене пырля**) Советский район Ургаш школыш 1-ше классыш коштеш. Коваже Зоя Алексеевна Волкова ден кочаже Владимир Ильич Вершинин ұдырым мураш туныктат. Амелия тукым шольыжым, вичияш Дима Кузьминымат, мураш кумыланген. Ял пайремыште Амелиян аважын, Светлана Анатольевнан, возымо «Шыже» мурым муреныт. «Мылам мотор марий тувырат пеш келша», - ойла изи ұдыр.

А.ЭМАНОВА.

И. А. Крыло-
вын могай
басный гыч
нине герой-влак
улыт? Осёл көлан
Агытан деч мураш
тунемаш темлен?

- а) Олагораклан;
- б) Рывыжлан;
- в) Шүшпыклан;
- г) Маймыллан.

Коркатово
лицейыште тунемше-влак
кеч-куштат чолга улмыштым
ончыктат. Нине ұдыр-шамыч (10-
11-ше класслаште тунемыт) пеш
моторын куштен моштат.

А.В.АНИСИМОВЫН
фотожо.
Морко район.

Памар селаште эртыше «Калейдоскоп» конкурсышто йоча-влак мурым да куштымо мастарлыкыштым тергеныт. Ме, 3-шо классыште тунемше ұдыр-рвезе-влак, тангасымашке ушненна. Кумшо верым налынна. Мемнам кушташ Людмила Яндимировна Зайкова туныкта.

Александра
СТЕПАНОВА.
Волжский, Упшер.

Айста лудына

Вуверкува да снеге

Тиде пеш ожно лийын. Ял деч тораште огыл кугу чодыра гүжлен. Тушто понго, энгж, модо, снеге лынак кушкыныт. Но тиде вер калыкым куандарен огыл. Вет чодыраште Вуверкува илен. Тудо моткоч шыде, чанга да шучко лийын. Кө тышке толын гын, чылаштымат поктылын але лүкө купыш ондален нангаен.

Ик сылне кенезым шонго картан снегим кочмыжо шуын колтен. Чодыра емыж моткоч шуко шочын. Чевер да тамле, умшашет шула! Вуверкува снегим, кўрлын налын, атышкыже пыштынеже улмаш, но мо тыгай? Снеге лышташ ймаке – йышт! Икте, весе – чыланат шылын пытенят.

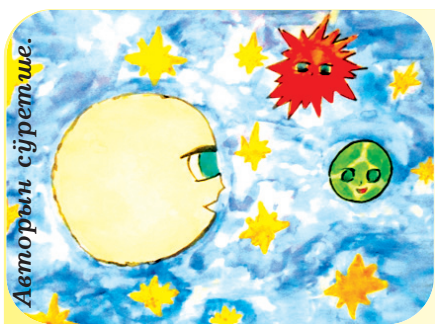
Тиде жапыште корно дене

ўдыр ошкылын. Кидыштыже вўдуа гыч пидме корзингам кучен. Снегим поген ситаренат, мўнгыжў каяш ямдылалтын. Кенета ваштарешыже Вуверкува толын шогалын. Ёдырын кидше гыч корзингажым шупшын налын да, тавалтен-кушталтен, мўнгыжў чымалтын. Снеге пырче-влак ате гыч ужар шудышко тўршталтен-тўршталтен воленыт да ўдыр деке пўрдын каеныт. Ёдыр моткоч куанен, вашке гына вуйысо шовычшым шаралтен, снеге-влак чумыргымеке кылден да писын мўнгыжў ошкылын.

Вуверкува кудышкыжо толын пурен, корзингам ончалын – яра, ик снегат кодын огыл. Лач тамле емыж пуш пўрт мучко шарлен.

Кристина МАЛИНИНА,
2-шо «Б» класс.
Туныктышо –
Л.Н.ПАВЛОВА.
Волжский, Памар.

Авторын сўретше.

Молан Тылзын тувыржо уке?

Илен улмаш Тылзе лўман ўдыр. Икана тудо мландым-баке ончалын. Тушто мотор тувыран ўдыр-влак модын куржталыныт. Нуным ужмеке, Тылзынат тыгай тувыран лиймыже шуын колтен. Тунамак ургызым ўжын да шонымыжым каласен.

– Йўра, тугеже тыйым вискалаш тўналына, – каласен ургызо.

Ик гана висен да Тылзын могай улмыжым кагазыш возен. Вес гана висен да адакат сералтен. Кумшо гана висымеке, ургызо ўрын. Тылзын кугытшо кажне гана вашталтеш: то кушкеш, то иземеш. Ургызо сырен да кудалтен каен. Тидын деч вара Тылзе умылен: тудо нигунам тувырым чиен огеш керт.

Дима КОНОВАЛОВ, 3-шо класс.

Йодыш:
Йоча-влак,
Ургызо молан
Тылзылан тувы-
рым урген огыл?
А те мом
ыштеда ыле?

У Торъял, Кўан Памаш.

Мишкан район Чорай марий гимназийын тунемшыже-влак деч шокшо деч шокшо кугу салам! Гимназийыштына илыш шолеш: тунемына, тўрлў пайремым, конкурсым эртарена, спорт дене кылым кучена. Чыла вере шуаш тыршена. Кажне арнян «Изенер» литературно-творческий кружокын занятийышкыже куанен коштына. Ме тыланда шкенам возымо пашана-влакым лудаш темлена. Ончыкыжымат, вашкылна пекгыде лиеш, шонена.

Надежда ЯЛКАЕВА,
6-шо класс.

Пошкырт кундем.

Йўратем мый теле кечым,
Ончен, чонем куана.
Кондыш йўштым, шуко лумым
Вучымо кугу уна.

Виктория МИКАЕВА, 5-ше класс.

Теле кечын

Эрден эрак мый кынельым,
Вик ончалым окнашкем:
Йырым-йыр ош лум леведын
Корнылам да садерем.
Чытен шым керт – лектын куржым
Чот куанен йолташ дек:
«Мален ит кий, лек уремыш!
Урена чылам лум ден!»

Куржна коктын ялна вуйыш,
Икте-весым шўкеден,

Почанаш ош лум тўшакыш!
Кас мартеак юарлен!

Юра ЧЕРВЯКОВ, 6-шо класс.

Теле толын, лум лумеш,
Изи мардеж пуалеш.
Сад-пакчамым леведеш,
«Шокшын папе», – малдалеш.

Павел ИСАМЕТОВ, 5-ше класс.

Акпарс нерген
Евгений Петрович КУЗЬМИН,
 историй науко кандидат:

– Акпарсын лўмжым марий калык курымла дене шарна да шке Талешкыжлан шотла. Легенде почеш, тудо Курыкмарий мландыште шўдō ерган войскам вуйлатен. Акпарсын лиймыж нерген документальный факт уке гынат, тудо калык ойпогышто ила. XIX курымын кокымшо пельштыже краевед да просветитель И.Я.Моляров Акпарс нерген преданийым икымше гана поген да возен коден. 1873 ийыште «Известия по Казанской епархии» журналеш савыктен.

1887 ий 8 февральыште «Нижегородский биржевый листок» газетыште Акпарс нерген марий преданий лектын. Тидлан 130 ий эртен.

*Февральым
 умылаш огеш лий: то
 январьым ушештара, то
 март семын коеш.
 Калык пале.*

Морко район Кўчыкэнгер ялыште илыше, туныктымо пашан ветеранже, Калык просвещенийын отличникше

Юрий Петрович КУРСОВ

10 февральыште 85 ийым тема.

Тудо ўмыржō мучко туныктымо пашаште тыршен. Ондак марий йылмым да литературым туныктен. Вара тўналтыш класслаште тунемше-влаклан шинчымышым пуэн. Пагалыме Юрий

Петровичлан пенгыде таза-

лыкым, кужу ўмырым, шўм-

чон ласкалыкым тыланена. Те мыланна

• пример улыда.

Энерсола школын тунемше ден туныктышо коллективше.

Саламлена!

К **НЕМЫЧ-ПУРСА** (обы) шوماкысе буква-влакым кучылтын, марий мут-влакым ыштыза. Мый чылаже 30 мутым муынам.

Вероника МАКАРОВА.

**Одо кундем,
 Алнаш район,
 Одо школ.**

Юра МОЧАЛОВЫН сўретше. Советский, Ёрша.

У Арбан йочасалыш **Кидмастар** коштыш Ахилес Мамаев изинек пашам йōратыше да кидмастар кушкеш. Тудым аваже тошто арверла гыч тўрлō онай да пайдале поделкым ышташ туныкта.

И.НИКИТИНА. Медведево район.

1865 ийыште Санкт-Петербургышто коньки дене мунчалташ икымше катокым почмо.

Агытан

Агытан – пеш сōрал кайык, Муралташ ой! йōрата.

Эрден эрак помыжалтын,
 Шке озажым кынетла.

Сылне шулдыржым

шаралын,

Кадыр онжым

кадырта.

Пече ўмбаке

кўзен шинчын,

Уло ялан муралта.

Диана ИВАНОВА,

6-шо «Б» класс.

2-шо №-ан Шернур

школ.

Сўретым чиялте.

Кудывечыште

Йошкар-Оласе 80-ше номеран йочасадын кудывечыштыже лум гыч ыштыме Рывыж ден Уячам ужаш лиеш. Лум моклакам йомак геройышко Саша Савенкон аваже савырен. Икшыве-влаклан моткоч келшен. Кажне кечын тудын йыр куанен модыт.

Н.ГОДУНОВА.

Вачилан «визытан» отметкым налашыже полшыза. Тидлан икымше цифррыш да умбакыжат «нылытан» цифрым ушен кайыза.

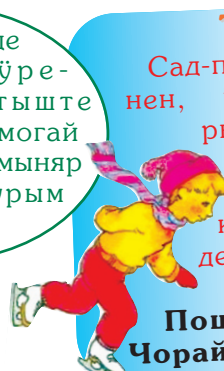
252	256	284	288	292	392	396				
248	260	280	276	296	388	400				
244	264	268	272	300	384					
240	236	312	308	304	380	376	372	368	364	
228	232	316	320	324	328	332	344	348	360	
224	220	216	212	160	156	336	340	352	356	
196	200	204	208	164	152	148	144	140	136	
192	180	176	172	168	76	80	84	128	132	
188	184		24	28	72	68	88	124	120	
				20	32	36	64	92	96	116
				16	12	40	60	56	100	112
				4	8	44	48	52	104	108

К Иоча-влак, «Уш-тодыш» конкурсна нерген монден огыдал? Вучена серышдам. Палашда: тиде **К** букван тамга дене конкурсыш толшо паша-влакым палемдаш тўналына. Пӧлек – радиоуправляемый вертолёт!

Тиде сўре-гышты могай да мыняр фигурым ужда?

Тушто
Сад-пакчаште иланен, ўштервоштырым кучен.
Ий ўмбач кўртнӧ имне дене кудалам.
«Изенер» кружок.
Пошкырт, Мишкан, Чорай.

Кроссворд

К

1	Ч			
2	А			
3		Т		
4		Л		
5		А		
6		М		
7		А		

1.Телымсе спорт-ўзгар. 2.Телылан малаш вочшо янлык. 3.Нерым чот чывыштылеш, мемнам пӧртыш покта. 4.Кугу ужга. 5.Пўртўс явлений. 6.Кугу йўштым чытыше сурткайык. 7.Янлыкым поктылшо пычалзе.

Максим ГОРИНОВ.
Куженер,
Ўштымбал.

4.Туагыч. 5.Поран. 6.Комбо. 7.Соразе.
Вашмгт: 1.Ече. 2.Маска. 3.Йўшты.

Агытан могай кок элыште кугыжаныш кайыклан шотлалтеш?

а) Японийыште да Китайыште;
б) Францийыште да Кенийыште;
в) Английыште да Монголийыште;
г) США-ште да Канадыште.

Коля-игылан, пырыслан логалде, сыр дека миен шуаш полшо.

<p>Индекс: Марий Элыште - 78574, вес кундемлаште - 52713. Тираж 1150 экз. Заказ 167. Формат – А-4-8. Директор-тўн редактор Л.В.СЕМЕНОВА.</p> <p>E-mail: yamde_lii@mari-el.ru, yamde_lii@mail.ru Сайтын адресше: yamde-lii.ru, Тел. 45-25-49(факс); 45-22-82.</p>	<p>УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК: Марий Эл Республикысе культур, печать да калык-влакын пашашт шотышто министерстве, «Ямде лий» газет» кугыжаныш унитарный казенный предприятий.</p>	<p>Газетым Массовый коммуникаций сфериште да культур наследийым аралымаште законодательством шуктен шогымым эскерыше Федеральный службыв Приволжский федеральный округысо управленийыштыже регистрироватлыме. Номер – ПИ №ФС 18-1999, 2005 ий 10 февральыште пуымо.</p>	<p>Печатыш пуымо жап – 14-00, фактически – 13-00. Ак – кутырен келшыме почеш.</p> <p>Авторын да редакцийын шонымашышт тўрлӧ лийын кертыт. Серыш-влак мӧнгеш огыт колталт.</p>
<p>Газетым редакцийыште погымо да верстатлыме, «СТРИНГ» ИПФ ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийын адресше: 424006, Йошкар-Ола, Строитель урем, 95.</p>			<p>Редакцийын да издательнын адресше: 424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый Вийын 70-ше идалыкше урем, 20.</p>